

Invulling open norm Besluit houders van dieren

Memo IPO wolvenwerkgroep

1. Aanleiding

Het ministerie van LNV werkt aan een beleidsregel die verduidelijkt hoe houders kunnen voldoen aan de wettelijke plicht tot bescherming van hun dieren tegen wolven ([artikel 1.6, derde lid, Besluit houders van dieren](#)). Deze activiteit is opgenomen in de [Landelijke Aanpak Wolven](#) (1.1C. Invulling open norm Besluit houders van dieren).

De provincies worden bij het beleidsregeltraject betrokken. Onder andere om de integraliteit van het nationale en provinciale beleid voor bescherming van dieren tegen de wolf te borgen. In dat kader wordt de beleidsregel in de huidige fase van het traject geagendeerd bij de wolvenwerkgroep.

2. Vragen

- Zijn er nu al zaken die de provincies mee kunnen geven over de onderzoeksvraag over de gebiedsafbakening?
- Zijn er provincies die in op korte termijn inhoudelijk mee willen denken over de onderzoeksvraag over de gebiedsafbakening?
- Hoe reflecteert de wolvenwerkgroep op de integraliteit van de beleidsregel met het beleid voor de tegemoetkomingen van schade?

3. Kernpunten

3.1. Traject

- Momenteel wordt gewerkt aan de inhoudelijke invulling van de open norm.
- Het voornemen is om een agrarische praktijktoets uit te voeren. Daarna volgen in ieder geval de uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets en de notificatie bij de Europese Commissie.
- In het [fiche](#) van de beleidsregel staat meer informatie. Onder andere over de raakvlakken met andere trajecten rondom bescherming van vee tegen wolvenaanvallen, zoals het beleid voor tegemoetkomingen in schade.

3.2. Inhoud beleidsregel

- Overwogen wordt om de open norm in te vullen op drie onderdelen:
  - Diersoort
  - Gebiedsafbakening (zie 3.3.)
  - Moment van de dag waarop bescherming nodig is
  - Specificaties van wolfwerende rastersHet uitgangspunt zijn de BIJ12 normen voor wolfwerende rasters, waarbij mogelijk in specifieke gevallen een uitzondering gemaakt wordt op de minimale hoogte van het raster. Overwogen wordt om aanvullend een norm voor de minimale uitgaande energie (J) op te nemen.

3.3. Gebiedsafbakening

- Een van de vragen die speelt bij de invulling van de open norm is in welke gebieden wolfwerende maatregelen minimaal nodig zijn. Er zijn namelijk regio's waar er weinig kans is op een wolvenaanval en waar het nemen van kostbare preventieve maatregelen

redelijkerwijze niet van veehouders verlangd kan worden. Er moet bepaald worden of een gebiedsafbakening waarbinnen bescherming nodig is onderdeel wordt van de beleidsregel, en zo ja, hoe dit wordt vormgegeven.

- In dit kader wordt een onderzoeksvraag opgesteld over op welke wijze een gebiedsafbakening, waar bescherming van vee redelijkerwijze verwacht mag worden, vormgegeven zou kunnen worden in de beleidsregel. Daarbij is met name interesse in 1) een data-analyse over de relatie tussen het risico op een aanval en de afstand tot het zwaartepunt van het territorium van een gevestigde wolf of roedel, 2) welke andere factoren het risico op een aanval beïnvloeden, 3) hoe de randen van een gebiedsafbakening begrensd kunnen worden (gemeentegrenzen, (water)wegen etc.) en 4) hoe vaak een gebiedsafbakening geactualiseerd dient te worden.
- Het uitgangspunt is om de beleidsregel zo veel mogelijk aan te laten sluiten bij het provinciale beleid. De BIJ12 Faunaschade PreventieKit is hiervoor een belangrijke basis. LVVN betreft de wolvenwerkgroep graag bij het opstellen van de onderzoeksvraag. Mede vanwege de ervaringen met het opstellen van een gebiedsafbakening voor subsidieregelingen voor wolfwerende maatregelen. De gebiedsafbakeningen uit subsidieregelingen kunnen niet één op één overgenomen worden in de beleidsregel. Er zijn namelijk onderlinge verschillen in (de methodiek voor de vaststelling van) gebieden tussen provincies. Bovendien is er een verschil in het doeleinde: een beleidsregel gaat over wat er minimaal verwacht wordt, terwijl subsidies een stimulerende functie hebben.

Toezicht

- De NVWA, LID, RVO en de Politie zijn verantwoordelijk voor het toezicht op de beschermingsplicht uit artikel 1.6, derde lid, Bhvd.
- In de tijd tot aan de inwerkingtreding van de beleidsregel kunnen al situaties ontstaan waarbij handhaving nodig is. Bijvoorbeeld naar aanleiding van handhavingsverzoeken¹. De toezichthouders houden waar mogelijk rekening met de ontwikkelingen en de inhoud van de beleidsregel, maar zijn intussen gebonden aan de bestaande regelgeving.
- De NVWA beperkt de handhaving vooralsnog tot situaties met regelmatige aanvallen waartegen de houder onvoldoende maatregelen heeft genomen. De NVWA houdt altijd rekening met de concrete omstandigheden van het geval en geeft eerst een officiële waarschuwing.

---

¹ <https://www.nvwa.nl/nieuws-en-media/nieuws/2024/12/17/nvwa-treedt-op-bij-veel-aanvallen-door-wolven-en-slechte-bescherming-van-dieren>